

Als de boeren beginnen te spuiten, stort de boel steevast in elkaar

Aflevering 67: lelieteelt tiert welig in Gaasterland, maar bewoners en bijen zijn daar minder blij mee.

Caspar Janssen 28 augustus 2017, 2:00

Beeld Studio V, met dank aan Reisboekhandel Pied à Terre, Amsterdam

Op de plek waar je het paadje naar de Oudemirdumer Klif kunt nemen ligt een veld met lelies. Een nog nieuwe ontwikkeling op de hogere zandgronden, ook in Gaasterland: lelieteelt. Die gaat gepaard met relatief intensief gebruik van pesticiden en ik herinner me een voorval hier, een paar jaar geleden, toen omwonenden tijdens een zandstorm een laag gif vanuit een lelieveld over en in hun huizen kregen. De gevolgen: irritaties aan huid en luchtwegen, kinderen onder de uitslag, dode goudvissen, een bewoner viel flauw toen hij het giftige middel, metam-natrium, inademde.

Omdat ik toch maar even ga informeren hoe het er nu voor staat zit ik een paar dagen later bij Theo en Gé de Zwart in Oudemirdum. Hun tuintje ligt op 5 meter afstand van het maisveld dat het zicht op het IJsselmeer - en het lelieveld - ontnemt. Het minste van drie kwaden, zegt Theo. In mais zit weliswaar geen leven, maar als hij lelie- of aardappelteelt voor de deur heeft, wordt er iedere week gespoten.

De Zwart is hobby-imker, hij en zijn vrouw wonen nu dertig jaar in dit huisje en het verhaal is eigenlijk simpel, zegt hij. 'De eerste vijftien jaar had je hier weilanden met koeien en ging het prima met de bijen. Maar sinds de aardappels, de lelies en de mais krijg ik geen koninginnen meer groot.'

CASPAR LOOPT

Caspar Janssen loopt een jaar lang door Nederland en brengt al doende het landschap in kaart, en daarmee de planten, dieren, mensen en kwesties van het Nederlandse land.

[Lees ook eerdere afleveringen uit deze rubriek.](#)

Bijen.

Ik loop met hem mee, naar een paar bijenkasten en een waterbak. 'Daar zit nu leidingwater in, maar ja, bijen drinken ook uit de dakgoten.' En De Zwart is ervan overtuigd dat er gif zit in het water in die dakgoten, gif dat overwaait vanaf de lelievelden. Tot zijn spijt heeft geen enkele instantie het water tot nu toe willen onderzoeken.

Hij heeft bijen vanaf eind juli, begin augustus, ze komen de winter goed door, maar vanaf april, als de boeren beginnen te spuiten, juist in de periode dat bijenvolken groot moeten worden, stort de boel steevast in elkaar. 'De koninginnen krijgen te weinig eitjes, en dus te weinig werksters. Uiteindelijk doden die werksters de koningin. Zo triest is het.' En dan is dit nog maar de helft van het verhaal.